

NASILJE V DRUŽINI

Ste se kdaj vprašali zakaj nasilje v družini sploh obstaja? Nasilje obstaja, odkar obstaja človek. Povzročilo je že toliko gorja, da ga je nemogoče vsega dojeti in opisati. V zgodovini so bile žrtve prepuščene same sebi, danes pa ni več tako. Sama sicer nisem žrtev nasilja, vendar me je ta tema vseeno pritegnila, da izvem kaj več o nasilju v družini.

Poznamo več vrst nasilij v družini. Najprej bom povedala kaj o nasilju partnerja nad partnerko. Čeprav nasilja ženske nad moškim ne gre prezreti, pa je vendar prevladujoči tip nasilja v partnerskih odnosih tisti, kjer so žrtve ženske, moški pa storilci. Statistični podatki kažejo, da je v vsakih 7 do 15 sekund na svetu pretepena vsaj ena ženska. Kar v 99% primerov v Sloveniji so policisti ugotovili, da so žrtve ženske, moški pa povzročitelji. Za nasilje v družini je značilno, da se z leti skupnega partnerskega življenja še stopnjuje in da poleg fizičnega, psihičnega in spolnega nasilja vsebuje tudi denarno izkoriščanje in izolacijo od sveta. Partnerka nasilnemu partnerju težko ubeži, tudi če ga zapusti. Raziskave namreč kažejo, da je ženska, ki želi zapustiti nasilnega partnerja, v kar za 75% večji nevarnosti, da jo ubije, kot če ostane z njim. V psihologiji poznajo več razlag nasilja partnerja nad partnerko, ki se medsebojno prepletajo in dopolnjujejo. Ena izmed teh razlag zajema pojav t.i. travmatične vezi, ki odgovarja predvsem na vprašanje, zakaj ženska vztraja v nasilnem razmerju. Raziskave kažejo, da je močna travmatična navezanost med nasilnežem in žrtvijo, v katerem ženska, ki je dolgo izpostavljena nasilju, vidi nasilneža kot vsemogočnega in verjame, da brez njega ne more živeti. Na tak način dobi nasilnež popolno kontrolo nad njenim denarjem, varnostjo in srečo. V primeru upiranja se žrtvi poveča verjetnost, da bo še bolj fizično zlorabljen.

Sedaj vam bom povedala še nekaj o nasilju, ki ga doživljajo otroci. Nasilje v družini vpliva na otroke še posebno travmatično. Otroci ne postanejo žrtve nasilje le, če jih starši psihično ali fizično zlorablajo, temveč so žrtve tudi, če so priča nasilju med staršema. Prikrita, a psihološko zelo nevarna oblika nasilja nad otroki so grožnje partnerja z odtegnitvijo otrok od njihove matere. Nasilnež materi grozi, da bo otroka odpeljal, jo čustveno izsiljuje, prepira se z otroki, otroke čustveno zlorablja, ponižuje partnerko preko otrok, i.t.d. Vso tisto nasilje, ki so ga otroci deležni v družini, se prenaša tudi navzven, na odnose z drugimi otroki in se ukorenini tudi v kasnejših življenjskih obdobjih. Ker jim je nasilje nekaj vsakdanjega se otroci iz nasilnih družin nehote in nevede tudi v vrtcu in šoli postavljajo v eno od vlog, ki so jim priča doma, bodisi v vlogo nasilneža bodisi v vlogo žrtve. Na osnovi takšnih nasilnih vedenjskih odnosov ustvarjajo tudi nasilne odnose v družini, ki jo sami osnujejo. Raziskave so pokazale, da je kar 90% oseb, ki so v lastni družini nasilneži ali žrtve, prisostvovalo nasilju v družini, ko so bili še majhni. Spodbudno družinsko ozračje in ustrezni vzgojni ukrepi so ključnega pomena za razvoj otrokove samopodobe. Otroci, deležni nasilja v družini, si svojo samopodobo postopno nižajo in o sebi ustvarjajo mnenje, da kot človek niso v redu, da je to, kar počnejo narobe in da je s tem sam slab, pokvarjen i.t.d.

Najboljše zdravilo proti nasilju v družini je seveda dobra preventiva, tako na osebni, kot tudi na družbeni ravni. Posameznik in družba se morata zavedati, da se lahko nasilna dejanja že v začetku zatre. Obveščanja mladih ljudi, ko vstopajo v partnerske odnose, vzgojne vsebine v vrtcih in šolah, vse to ljudem omogoča, da se bolje spoznajo. Bolje spoznajo svojega partnerja, bolj se zavedajo, kaj prinaša partnersko ali starševsko razmerje, kar vse skupaj vodi do tega, da se bolj zavedajo nevarnosti morebitnih nasilnih dejanj. Če v družini nasilje že obstaja, niti kot svojci niti kot strokovnjaki ne smemo ostati križem rok. V Sloveniji je na primer dobro razvit sistem varnih hiš, kamor se lahko zatečejo ženske, ki so žrtve nasilja. Ni malo niti telefonskih posvetovalnic, kjer se lahko anonimno s svetovalci pogovarjajo žrtve in storilci nasilnih dejanj. Ne smemo namreč pozabiti, da potrebujejo socialno in psihološko podporo ne le žrtve, temveč tudi storilci. Ko so v nasilna dejanja vpleteni tudi otroci pa je potrebno še toliko več strokovne podpore. Na prvem mestu so prav zagotovo pediatri, saj spremljajo otroka že od njegovega rojstva dalje. Pediatr nato sooblikuje skupino strokovnjakov, ki bodo celovito pomagali otroku, ki je postal žrtev nasilja.

Za zaključek pa vam povem še latinski izrek: *Abucus optimi pessimus*, ki pomeni: najhujša je zloraba najboljšega. Mislim, da je res najhujše, če zlorabiš nekaj najboljšega, kot je v tem primeru družina na katero se naj bi vedno lahko obrnili, ko nam je hudo. Žal mi je, da nasilje v družini sploh obstaja in svet bi bil veliko lepši, če nasilja sploh ne bi nikoli poznali.